

ผลกระทบของโรคระบาดโควิด 19 และการปรับตัวของ
ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ
ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ *

The Impact of COVID-19 and the Adaptation of Retail
Entrepreneurs under the Thong Fah (Blue Flag) Pracharat
Project in Prachuap Khiri Khan Province

ปรารธนา หลีกภัย¹, และ ปิ่นฤทัย นิวัตตระกูล²

Pradthana Leekpai¹, and Pinrutai Niwattakul²

คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง¹

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสตูล²

Faculty of Commerce and Management,

Prince of Songkla University, Trang Campus¹

Office of Provincial Commercial Affairs Satun²

Corresponding Author, Email: pradthana.l@psu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 ของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) ศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 ของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาการปรับตัวของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ

* ได้รับบทความ: 29 พฤศจิกายน 2565; แก้ไขบทความ: 12 มกราคม 2566; ตอรับตีพิมพ์: 17 มกราคม 2566

Received: November 29, 2022; Revised: January 12, 2023; Accepted: January 17, 2023

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 155 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ t-test และ F-test หากพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบด้วยการวิเคราะห์เปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 ในภาพรวมของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง ผลจากการเปรียบเทียบผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 ของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ ที่มีอายุและประเภทของสินค้าที่จำหน่ายแตกต่างกัน ได้รับผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 การปรับตัวของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ โดยเรียงลำดับจากความถี่มากไปน้อย ได้แก่ การเพิ่มชนิดของสินค้าให้หลากหลายมากขึ้น การเพิ่มรายได้จากอาชีพอื่น การลดรายจ่ายของกิจการ การเพิ่มช่องทางการขายสินค้า การขอความช่วยเหลือจากเครือข่าย การกู้ยืมจากสถาบันการเงิน การขายทรัพย์สิน และการจำนำ/จำนองทรัพย์สิน ตามลำดับ

คำสำคัญ: ผลกระทบ; โรคระบาดโควิด 19; การปรับตัว; ผู้ประกอบการ;
ร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ

Abstract

This research aimed 1) to examine the impact of COVID-19 among the retail entrepreneurs under the Thong Fah (Blue Flag) Pracharat Project in Prachuap Khiri Khan Province; 2) to compare the effect of COVID-19 in these entrepreneurs classified by the differences in personal factors; and 3) to discover the adaptation of these entrepreneurs operated under the Thong Fah Pracharat Project. A quantitative research approach was employed. In total, 155 retail entrepreneurs were recruited. A questionnaire was the main instrument for collecting the data.

Overall, the Cronbach's alpha coefficient was 0.85. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean, and standard deviation. To examine the hypothesis, t-test and F-test were applied. If any items were found statistically significant different, the multiple comparison with Scheffe's method were employed for further investigation.

The results showed that: the retail entrepreneurs under the Thong Fah Pracharat Project in Prachuap Khiri Khan Province were moderately affected by the impact of COVID-19. A comparison study on the effect of COVID-19 within these retail shops classified by the differences in personal factors exhibited that the entrepreneurs with different of ages and types of products sold were affected by the outbreak at the statistical significance level of 0.05. According to the frequency analysis, expanding more variety of products were ranked as the highest adaptation among these retail entrepreneurs, followed by increasing income from other jobs, reducing cost, expanding distribution channels, asking for assistance from their relatives, borrowing money from financial institutions, selling their properties, and applying for mortgage loans, respectively.

Keywords: impact; COVID-19; adaptation; entrepreneurs;

Thong Fah Pracharat Project

1. บทนำ

การระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่หรือโควิด 19 (COVID-19) ในระหว่างปี พ.ศ. 2562-2563 เป็นการระบาดทั่วโลก ซึ่งเริ่มต้นการระบาดครั้งแรกในเมืองอู่ฮั่น (Wuhan) มณฑลหูเป่ย์ (Hubei) ประเทศจีน ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 ต่อมาองค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้การระบาดนี้เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ ในวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2563 สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมในวงกว้างทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับจังหวัดของประเทศไทย โดยผลกระทบในภาพรวมด้านเศรษฐกิจศาสตร์มหภาคนั้น ส่งผลให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

ติดลบ ซึ่งผลกระทบดังกล่าวเป็นลูกโซ่ไปทั้งระบบ การระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้หลายธุรกิจได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ผลกระทบทางเศรษฐกิจของเชื้อโควิด 19 คือ รายได้หดหายไม่ทันตั้งตัวและส่งผลกระทบต่อทุกกลุ่ม (อาชนัน เกาะไพบูลย์ และ เพ็ชรธรินทร์ วงศ์เจริญ, 2563) วิฤติจากการระบาดของเชื้อโควิด 19 เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของโลกรวมทั้งประเทศไทยด้วย ธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กต่างได้รับผลกระทบกันถ้วนหน้า รวมทั้งวิสาหกิจชุมชนหรือธุรกิจร้านค้าปลีกก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน

ร้านค้าปลีกภายใต้โครงการ “ธงฟ้าประชารัฐ” เกิดขึ้นเนื่องจากกระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการลดภาระค่าครองชีพของประชาชน โดยเป็นความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนผู้ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภครายใหญ่ ในการจัดจำหน่ายสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพในราคาพิเศษโดยจำหน่ายในร้านค้าปลีก ในราคาที่ต่ำกว่าท้องตลาดร้อยละ 15-20 ทั้งนี้ โครงการธงฟ้าประชารัฐส่งผลให้ประชาชนสามารถลดภาระค่าครองชีพ เพิ่มทางเลือกใหม่ให้แก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึงมากขึ้น และเพิ่มรายได้การจำหน่ายสินค้าให้แก่ร้านค้าปลีก ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาถือว่า “ธงฟ้า” ได้ครองใจประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ และถือเป็นฟันเฟืองหลักที่กระทรวงพาณิชย์นำมาใช้ในการขับเคลื่อนและแบ่งเบาภาระด้านค่าครองชีพของประชาชน (กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์, 2565)

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งหากแบ่งตามการแบ่งทางอุตุนิยมวิทยา จัดเป็นจังหวัดในเขตภาคใต้ตอนบนของประเทศไทย โดยเศรษฐกิจหลักของจังหวัดขึ้นอยู่กับอาชีพเกษตรกรรม ประมง และอุตสาหกรรม นอกจากนั้น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ยังมีชื่อเสียงเรื่องการท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นจังหวัดที่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครและการเดินทางสะดวก มีสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลายมากมาย เช่น ทะเล อุทยานแห่งชาติ วัด เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในช่วงการระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่หรือโควิด 19 (COVID-19) จำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเยือนจังหวัดมีจำนวนลดลงอย่างเห็นได้ชัด ทำให้ผู้ประกอบการในธุรกิจต่างๆ ของจังหวัด ต่างก็ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 ของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ ตลอดจนการปรับตัวของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐเหล่านั้น ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์และแนวทางให้กับผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐอื่นๆ หรือผู้ประกอบการในธุรกิจร้านค้าปลีกอื่นๆ ได้นำวิธีการปรับตัวไปประยุกต์ใช้เพื่อความอยู่รอดของธุรกิจต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 ของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 ของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาการปรับตัวของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ ที่เข้าร่วมโครงการประเภท One Stop Service ซึ่งจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค อาหารและเครื่องใช้ในครัวเรือน สินค้าเพื่อการศึกษา สินค้าวัตถุดิบเพื่อเกษตรกรรม ยารักษาโรค และผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชน ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 266 คน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน Krejcie & Morgan (1970) โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ 0.05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 155 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเครื่องมือ คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยการปรับปรุงจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามมี 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 6 ข้อคำถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ผลกระทบด้านสังคม จำนวน 5 ข้อ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ จำนวน 7 ข้อ และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 5 ข้อ รวมข้อคำถามจำนวน 17 ข้อคำถาม เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Scale)

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการปรับตัวของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษาที่ใช้ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์คำถามที่ใช้แต่ละข้อ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 ทุกข้อ ซึ่งแสดงว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยจึงสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ทำโดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) จากแบบสอบถามที่ใช้ทดลองเก็บข้อมูล (Try Out) จำนวน 30 ชุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาชทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.85 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี สามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้ (เกียรติสุตา ศรีสุข, 2552)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ ซึ่งปรากฏว่ามีแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์และสามารถใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้มีจำนวน 150 ชุด หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามเหล่านั้นมาลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์แบบแจกแจงความถี่ (Frequencies) และแสดงจำนวนร้อยละ (Percentage)

การวิเคราะห์ระดับของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 ของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ ทั้ง 3 ด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของรายข้อและรายด้าน โดยใช้สูตรการคำนวณช่วงความกว้างของชั้นและมีการแปลผลคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60	หมายถึง	ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40	หมายถึง	ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20	หมายถึง	ระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด

การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าสถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการทดสอบค่าสถิติ F-test ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD)

การวิเคราะห์การปรับตัวของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ วิเคราะห์แบบแจกแจงความถี่ (Frequencies)

4. สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.0 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.30 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 56.0 รองลงมา คือ สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 32.70 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 56.00 ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.30 รองลงมา คือ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.30 และส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ ที่จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค อาหารและเครื่องใช้ในครัวเรือน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 82.00

2. ระดับผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 ของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ระดับผลกระทบจากโรคระบาดโควิด-19 ในภาพรวม ของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.00, S.D. = .666) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผลกระทบด้านสังคมอยู่ในลำดับแรก ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.11, S.D. = .826) รองลงมา คือ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.96, S.D. = .798) และผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.94, S.D. = .732) ตามลำดับรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับผลกระทบจากโรคระบาดโควิด-19 ของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผลกระทบ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านสังคม	3.11	.826	ปานกลาง
ด้านสิ่งแวดล้อม	2.96	.798	ปานกลาง
ด้านเศรษฐกิจ	2.94	.723	ปานกลาง
ในภาพรวม	3.00	.666	ปานกลาง

เมื่อพิจารณาผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 ด้านสังคม พบว่า สถานการณ์การระบาดของโรคระบาดโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในด้านสังคม 3 ลำดับแรก คือ ส่งผลกระทบต่อการเข้ารับบริการทางการแพทย์ ส่งผลกระทบต่อการทำงาน และส่งผลกระทบต่อการดูแลบุคคลในครอบครัว ตามลำดับ ในขณะที่ เมื่อพิจารณาผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า สถานการณ์การระบาดของโรคระบาดโควิด 19 ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในด้านสิ่งแวดล้อม 3 ลำดับแรก คือ ส่งผลกระทบต่อปริมาณขยะในครัวเรือน ส่งผลกระทบต่อการใช้เชื้อเพลิง/แก๊สหุงต้ม และส่งผลกระทบต่อการใช้น้ำ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 ด้านเศรษฐกิจ พบว่า สถานการณ์การระบาดของโรคระบาดโควิด 19 ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในด้านเศรษฐกิจ 3 ลำดับแรก คือ ส่งผลกระทบต่อรายได้หลัก ส่งผลกระทบต่อเงินออม และส่งผลกระทบต่อจำนวนหนี้สินนอกระบบของผู้ประกอบการ ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 ของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลจากการเปรียบเทียบผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 ของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามเพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่มีเพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน ได้รับผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์พบว่า พบว่า ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่มีอายุแตกต่างกัน ได้รับผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 ของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS	F	P
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	8.520	4	2.130	5.352	.000*
	ภายในกลุ่ม	57.699	145	.398		
	รวม	66.219	149			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการที่ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐที่มีอายุแตกต่างกัน ได้รับผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ พบว่า ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐที่มีอายุ 31-40 ปี ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคระบาดโควิด 19 มากกว่าผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐอีก 4 กลุ่ม คือ ผู้ประกอบการที่มีอายุ 21-30 ปี 41-50 ปี 51-60 ปี และที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลจากการเปรียบเทียบผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 ของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จำแนกตามประเภทของสินค้าที่จำหน่ายในร้าน พบว่า ผู้ประกอบการที่มีประเภทของสินค้าที่จำหน่ายในร้านแตกต่างกัน ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคระบาดโควิด 19 แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งนี้ ผู้ประกอบการที่จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค อาหารและเครื่องใช้ในครัวเรือน ได้รับผลกระทบมากกว่าผู้ประกอบการที่จำหน่ายสินค้าเพื่อการศึกษา สินค้าวัตถุดิบเพื่อเกษตรกรรม ยารักษาโรค และผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลจากการเปรียบเทียบผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 ของผู้ประกอบการร้านค้าพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามประเภทของสินค้าที่จำหน่าย

	จำหน่าย		จำหน่าย		t	p
	สินค้าอุปโภคบริโภค		สินค้าอื่นๆ			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ผลกระทบจาก โรคระบาดโควิด 19	3.07	.684	2.68	.471	4.537	.035*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการวิเคราะห์การปรับตัวของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การปรับตัวของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ สืบเนื่องจากผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 สามารถเรียงตามลำดับความถี่มากไปน้อย ได้แก่ การเพิ่มชนิดของสินค้าให้หลากหลายมากขึ้น การหารายได้จากอาชีพอื่นๆ การลดรายจ่ายของกิจการลง การเพิ่มช่องทางการขายสินค้า การขอรับความช่วยเหลือจากเครือข่าย การกู้ยืมจากสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น การขายทรัพย์สิน และการจำนำ/จำนองทรัพย์สิน ตามลำดับ

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า ผลกระทบของผู้ประกอบการจากโรคระบาดโควิด 19 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจาก ร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐเป็นร้านที่จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค อาหารและเครื่องใช้ในครัวเรือน สินค้าเพื่อการศึกษา สินค้าวัตถุดิบเพื่อเกษตรกรรม และยารักษาโรค ซึ่งเป็นสินค้าที่จำเป็นในการดำรงชีพ รวมทั้งผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐเป็นผู้ประกอบการขนาดเล็ก ที่สามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น ถึงแม้ว่าผู้ประกอบการจะประกอบธุรกิจในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคระบาดโควิด 19 สินค้าในร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐเหล่านี้ยังคงสามารถจำหน่ายได้ แต่อาจจะมีปริมาณการซื้อจากผู้บริโภคลดลงบ้าง จึงส่งผลให้ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐได้รับผลกระทบในระดับปานกลางเท่านั้น

นอกจากนั้น จากการเปรียบเทียบผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 ของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จำแนกตามอายุของผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการที่มีอายุแตกต่างกัน ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคระบาดโควิด 19 แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐที่มีอายุ 31-40 ปี ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคระบาดโควิด 19 มากกว่าผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐกลุ่มอื่นๆ เนื่องจาก ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐที่มีอายุน้อยกว่า มักจะมีอายุของธุรกิจน้อยกว่าตามไปด้วย จึงส่งผลให้ลูกค้าประจำของร้านมีจำนวนน้อยกว่าผู้ประกอบการที่ได้ทำธุรกิจมานานแล้ว ดังนั้น เมื่อเกิดสถานการณ์การระบาดของโรคระบาดโควิด 19 จึงส่งผลกระทบต่อธุรกิจมากกว่าตามไปด้วย รวมทั้งผลจากการเปรียบเทียบผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 ของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จำแนกตามประเภทของสินค้าที่จำหน่าย พบว่า ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐที่จำหน่ายสินค้าที่แตกต่างกัน ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคระบาดโควิด 19 แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยที่ผู้ประกอบการที่จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค อาหารและเครื่องใช้ในครัวเรือน ได้รับผลกระทบมากกว่าผู้ประกอบการที่จำหน่ายสินค้าเพื่อการศึกษา สินค้าวัตถุดิบเพื่อเกษตรกรรม ยารักษาโรค และผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชน เนื่องจากสินค้าอุปโภคบริโภค อาหารและเครื่องใช้ในครัวเรือน เป็นสินค้าที่ผู้บริโภคสามารถปรับพฤติกรรมการซื้อได้ง่ายกว่าสินค้าเพื่อการศึกษา สินค้าวัตถุดิบเพื่อเกษตรกรรม ยารักษาโรค และผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชนนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรวิศ มีไชโย (2563) ที่ได้ศึกษาผลกระทบของโควิด-19 และรูปแบบและวิธีการในการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีก จังหวัดตาก ซึ่งพบว่า สถานที่ตั้งของธุรกิจ ขนาดของธุรกิจค้าปลีก และประเภทของสินค้าที่จำหน่ายที่แตกต่างกัน จะได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สำหรับการปรับตัวของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สืบเนื่องจากผลกระทบจากโรคระบาดโควิด 19 คือ การเพิ่มชนิดของสินค้าให้หลากหลายมากขึ้น การหารายได้จากอาชีพอื่น การลดรายจ่ายของกิจการ การเพิ่มช่องทางการขายสินค้า การขอความช่วยเหลือจากเครือข่าย การกู้ยืมจากสถาบันการเงิน การขายทรัพย์สิน และการจำหน่าย/จำหน่ายทรัพย์สิน ตามลำดับ เนื่องจาก การปรับตัวการเพิ่มชนิดของสินค้าให้หลากหลายมากขึ้น การหารายได้จากอาชีพอื่น การลดรายจ่ายของกิจการ และการเพิ่มช่องทางการขายสินค้า เป็น

วิธีการที่ผู้ประกอบการสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาบุคคลภายนอกหรือหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย หาญหิรัญ (2563) ที่ศึกษาการปรับตัวของวิสาหกิจชุมชนในสภาวะการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งพบว่า การปรับตัวของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ การลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น การให้พนักงานเข้าร่วมมาตรการช่วยเหลือของรัฐ การลดค่าใช้จ่ายให้พนักงาน การเปลี่ยนทรัพย์สินที่ไม่ใช้มาเป็นรายได้ การปรับตัวทางการตลาดโดยทำการตลาดแบบออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ อินสตาแกรม เป็นต้น การตลาดแบบ Delivery เช่น รถพุ่มพวง หรือการส่งสินค้าผ่านแอปพลิเคชัน เช่น ไลน์แมน ฟู้ดแพนด้า เป็นต้น และงานวิจัยของโณธิตา หวานชื่น, วรุตม์ นาที, และ ศุภรัตน์ พิณสุวรรณ (2564) ที่ศึกษาผลกระทบโควิด 19 และการปรับตัวของผู้ประกอบการค้าขายในตลาดเก็นติ้งบริเวณพื้นที่ชายแดนตำบลสุโข-ลก อำเภอสุโข-ลก จังหวัดนราธิวาส ผลการศึกษาพบว่า การปรับตัวมาก ได้แก่ การลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น การลดหรือเลิกจ้างคนงานประเภทลูกจ้าง และการจำหน่ายสินค้าออนไลน์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิภัทร เจริญฤทธิ์ และ นฤพร ไชยสุขทักษิณ (2564) ที่ศึกษาปัญหาและวิธีการปรับตัวของผู้ประกอบการในสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในพื้นที่ตลาดกิมหยง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า วิธีการปรับตัวของผู้ประกอบการ คือ การปรับตัวด้านการให้บริการกับลูกค้า ด้านการให้ความสำคัญกับลูกค้า และด้านการสร้างความแตกต่างด้านผลิตภัณฑ์

6. องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการศึกษา พบว่า วิธีการในการปรับตัวเมื่อผู้ประกอบการต้องเจอกับวิกฤตต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจที่จะทำให้ผู้ประกอบการสามารถฝ่าวิกฤตไปได้ คือ การปรับตัวด้านผลิตภัณฑ์ (Product) เช่น การเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ การทำให้ผลิตภัณฑ์มีความแตกต่างจากคู่แข่ง เป็นต้น และการปรับตัวด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) เช่น การจำหน่ายสินค้าแบบออนไลน์ หรือการขายสินค้าที่ส่งตรงถึงผู้บริโภค เป็นต้น เนื่องจาก วิธีการดังกล่าวผู้ประกอบการสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว ไม่ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายกับธุรกิจที่มากเกินไป รวมทั้งสามารถเพิ่มรายได้ให้กับธุรกิจโดยตรง ในขณะที่ การปรับตัวด้านราคาสินค้า (Price) โดยการปรับราคาสินค้าลง อาจทำให้รายได้ของธุรกิจยิ่งลดลงก็ได้ หากปริมาณการซื้อยังคงเท่าเดิม รวมทั้งการปรับตัวด้านส่งเสริมการขาย (Promotion) ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นกับธุรกิจได้

7. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษา พบว่า จากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 การปรับตัวของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีหลากหลายวิธีการ ซึ่งบางวิธีการผู้ประกอบการจะต้องใช้ความสามารถส่วนบุคคลในการจัดการด้วยตนเอง เช่น การขอความช่วยเหลือจากเครือข่าย การขายทรัพย์สิน หรือการจำหน่าย/จำหน่ายทรัพย์สิน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม วิธีการปรับตัวบางวิธีหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าไปช่วยเหลือผู้ประกอบการได้ เช่น การปรับตัวด้านสินค้า (Product) การปรับตัวด้านช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า (Place) เป็นต้น ดังนั้น สำนักงานพาณิชย์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ จึงควรจัดโครงการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ หรือการเป็นที่ปรึกษาให้กับผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ เพื่อให้ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐสามารถปรับตัวได้ดีมากยิ่งขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากความจำกัดของเวลาในการทำวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาวิจัยในเชิงปริมาณเท่านั้น ดังนั้น ข้อเสนอแนะของการทำวิจัยต่อไป คือ ควรมีการใช้การวิจัยเชิงคุณภาพร่วมด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรทำการศึกษาในมุมมองของลูกค้าหรือผู้ซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ รวมทั้งมุมมองของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ดูแลร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านและสามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาร้านค้าปลีกธงฟ้าประชารัฐต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงพาณิชย์ กรมการค้าภายใน. (2565). เกี่ยวกับธงฟ้า. สืบค้นจาก

<https://thongfah.dit.go.th/AboutUI.aspx>

เกียรติสุตา ศรีสุข. (2552). *ระเบียบวิธีวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). เชียงใหม่: ครองช่างพรินต์.

- โนธิตา หวานชื่น, วรุตม์ นาที, และ ศุภรัตน์ พิณสุวรรณ, (2564). ผลกระทบโควิด 19 และการปรับตัวของผู้ประกอบการค้าขายในตลาดเก๋นตั้ง บริเวณพื้นที่ชายแดน ตำบลสุไหงโก-ลก อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส. สืบค้นจาก http://www2.huso.tsu.ac.th/ncom/GEOGIS2021/FULL_PAPER/PDF20211024215536_1_.pdf
- ธีรภัทร เจริญฤทธิ์, และ นฤพร ไชยสุขทักษิณ. (2564). การปรับตัวของผู้ประกอบการในสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กรณีศึกษาตลาดกิมหยง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. สืบค้นจาก http://www2.huso.tsu.ac.th/ncom/csd/csdful_pdf/c219.pdf
- วริศ มีไชโย. (2563). ผลกระทบของโควิด-19 ต่อธุรกิจค้าปลีกภายในจังหวัดตาก. สืบค้นจาก <http://www.ba-abstract.ru.ac.th/index.php/abstractData/viewIndex/853.ru>
- สมชาย หาญหิรัญ. (2563). วิสาหกิจชุมชน เปลี่ยน เพื่ออยู่. สืบค้นจาก <https://www.thansettakij.com/content/columnist/429519>
- อาชนัน เกาะไพบูลย์, และ เพ็ชรธรินทร์ วงศ์เจริญ. (2563). การปรับตัวของผู้ประกอบการท่ามกลาง COVID-19: บทวิเคราะห์ข้อมูล Survey. สืบค้นจาก <https://waymagazine.org/covid-policy-brief-3>.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607-610.